

Entreerecht

1. Ontstaan en loop van het geding

Bij beroepschrift van 1 augustus 2014, ingekomen op 2 augustus 2014, is appellante in beroep gekomen van het besluit van verweerster om haar voor het schooljaar 2014-2015 minder dan 50% van haar lessen in de bovenbouw te geven, waardoor haar het entreerecht wordt onthouden.

Van verweerster is een verweerschrift ontvangen. Beide partijen hebben producties overgelegd. Bij brief van 23 oktober 2014 heeft appellante nadere producties overgelegd.

Op 21 november 2014 is het beroep ten overstaan van de commissie te Eindhoven mondeling behandeld. Appellante was aanwezig, bijgestaan door haar gemachtigde, die een pleitnota heeft overgelegd. Namens verweerster waren aanwezig mevrouw, bestuurder, de heer, rector en de heer, juridisch medewerker. Zij werden bijgestaan door de gemachtigde van verweerster.

2. De feiten

Appellante is bij verweerster werkzaam in de sectie Frans als eerstegraads docent. Zij is deels werkzaam in de bovenbouw en deels in de onderbouw. De sectie Frans telt sedert jaren drie eerstegraads docenten. In het schooljaar 2013/2014 is een vierde docent aan een eerstegraads opleiding begonnen; zij heeft in een bovenbouw klas drie lessen toebedeeld gekregen. Binnen de sectie Frans hebben twee docenten het functieniveau van LD.

Per 1 augustus 2014 heeft verweerster aan appellante minder dan 50% van haar lessen toebedeeld in de bovenbouw. In het schooljaar 2012-2013 en 2013-2014 gaf appellante 50% of meer van haar lessen in de bovenbouw.

3. De standpunten van partijen

Appellante stelt als volgt.

Sinds het schooljaar 2011-2012 heeft zij 50% of meer van haar lessen in de bovenbouw gegeven. In het schooljaar 2014-2015 is appellante ingeroosterd voor veertien lessen onderbouw en zeven lessen bovenbouw. Per 1 augustus 2014 heeft verweerster bovenbouwuren toegekend aan een tweedegraads bevoegde collega die komend schooljaar gaat beginnen met een opleiding voor een eerstegraads bevoegdheid.

Appellante is van mening dat haar ten onrechte het entreerecht wordt onthouden, nu zij voldoet aan de voorwaarden daarvoor. Haar wordt (in)direct promotie onthouden. Als primaire beroepsgrond voert appellante aan dat het entreerecht is ontstaan op grond van artikel 5.2 van de cao VO 2011-2012. Hierin wordt bepaald:

Vanaf 1 augustus 2014 heeft elke docent met een eerstegraads bevoegdheid die structureel 50% of meer van zijn lessen geeft in een of meer van de jaren in 4 of 5 HAVO en/of 4,5 en 6 VWO recht op een LD-functie.

Voor het ontstaan van het entreerecht op grond van artikel 5.2 cao VO is het niet van belang hoeveel lessen bovenbouw appellante op of na 1 augustus 2014 zal geven. Het recht is ontstaan op grond van het in de afgelopen schooljaren structureel voor 50% of meer les geven in de bovenbouw.

Als subsidiaire grond voert appellante aan dat voor zover wel van belang is hoeveel lessen bovenbouw appellante na 1 augustus 2014 zal geven, dan het feit dat appellante voldoet aan artikel 5.2 cao VO met zich mee brengt dat appellante per en na 1 augustus 2014 wordt belast met 50% of meer van de lessen in de bovenbouw.

Voor zowel de primaire als de subsidiaire grond geldt dat er bij appellante verwachtingen zijn gewekt waardoor niet acceptabel is dat die vlak voor de inwerkingtreding van het recht ongedaan worden gemaakt. Appellante verwijst in dit verband naar de tekst uit het Onderhandelaarsakkoord cao VO 2014-2015. In dit akkoord staat vermeld:

Cao-partijen erkennen dat het entreerecht onevenwichtige en ongewenste gevolgen heeft maar erkennen ook dat er verwachtingen zijn gewekt en dat het niet acceptabel is om vlak voor inwerkingtreding van het recht die verwachtingen ongedaan te maken.

Bij appellante zijn er verwachtingen gewekt op grond van artikel 5.2 cao VO 2011-2012 in samenhang met het structureel toedelen van 50% of meer van haar lessen in de bovenbouw. De vrijheid van verweerster om lessen toe te delen/om betrokkene in te roosteren is nu beperkt omdat verweerster de gewekte verwachtingen moet honoreren.

Ter zitting heeft appellante nog betoogd dat ter beoordeling van de vraag of appellante de afgelopen jaren structureel 50% of meer in de bovenbouw heeft lesgegeven niet alleen de vaklessen van belang zijn maar ook de Z-uren, mentoruren en vakstudielessen.

Verweerster stelt als volgt.

Juist omdat de cao-partners gezamenlijk constateren dat het entreerecht onevenwichtige en ongewenste effecten heeft, moet, wil er sprake zijn van het entreerecht, de vraag of er verwachtingen zijn gewekt zonder enige twijfel bevestigend beantwoord kunnen worden. Relevant is dus hier de vraag of de werkgever daadwerkelijk deze verwachting heeft gewekt. Verweerster weerspreekt dat er beleidsmatig structureel voor 50% of meer lessen in de bovenbouw zijn toebedeeld aan appellante en dat daardoor verwachtingen zijn gewekt. Structureel wil zeggen gedurende een substantieel aantal jaren, in elk geval gedurende meer dan twee jaar zoals blijkt uit de jurisprudentie. Ook anderszins is er geen aanleiding voor appellante geweest om, gelet op het beleid van de werkgever, verwachtingen te hebben ten aanzien van het entreerecht. De suggestie dat verweerster een oneigenlijk gebruik zou maken van het recht tot uren-toedeling weerspreekt verweerster uitdrukkelijk. Verweerster merkt op dat appellante sinds het schooljaar 2008-2009 gemiddeld 21,8 lessen in de Franse taal- en letterkunde heeft gegeven waarvan 8,7 in de bovenbouw en 13,1 in de onderbouw. In slechts twee jaren (2012/2013 en 2013/2014) van de zeven jaren gaf zij 50% of meer van de lessen in de bovenbouw. Binnen de sectie Frans zijn er structureel meer onderbouwuren dan bovenbouwuren. De afgelopen zeven jaren gemiddeld 22 bovenbouwlessen en 46 onderbouwlessen. Met drie docenten met een eerstegraads bevoegdheid in de sectie en met als beleidsmatig uitgangspunt een zo evenredig mogelijke verdeling van de bovenbouw uren over deze eerstegraders zijn er gemiddeld 7,3 bovenbouwuren per eerstegrader te verdelen. Ten aanzien van appellante betekent dit dat er geen sprake kan zijn van een structurele inzet van minimaal 50% of meer in de bovenbouw. Om de kwaliteit van onderwijs te stimuleren wordt in het kader van de functiemix per vaksectie beleidsmatig ten minste een functie op het niveau van LD geambieerd. Binnen de sectie Frans wordt ruimschoots aan dit criterium voldaan. Er zijn al twee LD-docenten aanwezig.

Het beleid van verweerster is dus om de beschikbare lessen Frans in de bovenbouw om kwaliteitsredenen zoveel mogelijk gelijkelijk te verdelen over de docenten met een eerstegraads bevoegdheid. Voor het schooljaar 2014-2015 is dit beleid voortgezet, zij het dat dit jaar ook enkele lessen zijn toebedeeld aan een docent die gestart is met een eerstegraads opleiding. Deze docenten moeten ervaring opdoen in het eerstegraads gebied.

Ten slotte merkt verweerster op dat de Z-uren die appellante opvoert ten onrechte worden meegeteld. Dit zijn geen reguliere lessen in de Franse taal- en letterkunde. Het betreft uren waarin leerlingen zelfstandig werken en eventuele vakgerichte vragen aan de docent kunnen stellen. Deze uren worden aangemerkt als studielessen. Ook in de onderbouw worden deze studielessen gegeven. In het schooljaar 2011-2012 had appellante een studieles in de onderbouw. Indien in het schooljaar 2011-2012 ook de studielessen bovenbouw en onderbouw zouden worden meegeteld komt appellante in dat jaar niet aan de norm van 50% of meer lessen bovenbouw.

Verweerster is van mening dat zij in redelijkheid en op basis van consistent beleid tot de toedeling van de lessen aan appellante heeft kunnen komen.

4. De beoordeling

Het besluit waarvan beroep moet worden aangemerkt als een besluit tot het indirect onthouden van promotie. Dit is een besluit waartegen een werknemer bij de commissie in beroep kan gaan als genoemd in artikel 20 lid 1 aanhef en onder d van de cao VO 2014-2015.

Het toetsingskader

Nu het gaat om de rechtspositie van appellante per 1 augustus 2014 is in ieder geval van toepassing de per die datum geldende cao VO 2014-2015, waarin artikel 5.2 bepaalt als volgt: *Vanaf 1 augustus 2014 heeft elke leraar met een eerstegraads bevoegdheid die 50% of meer van zijn lessen binnen de structurele formatie geeft in een of meer van de jaren in 4 of 5 HAVO en/of 4,5 en 6 VWO recht op een LD-functie.*

Appellante voldoet naar het oordeel van de commissie niet aan deze eis, omdat zij per 1 augustus 2014 minder dan 50% van haar lessen binnen de structurele formatie geeft in de bovenbouw. Getoetst aan de letterlijke tekst van artikel 5.2 van de cao VO 2014-2015 komt appellante niet in aanmerking voor het entreerecht.

Dit zou anders zijn indien verweerster, door het niet toedelen van het vereiste aantal lessen in de bovenbouw in strijd zou handelen met goed werkgeverschap, waarbij van belang kan zijn dat eerder bij appellante gerechtvaardigde verwachtingen zijn gewekt op een LD-functie.

In dit verband is van belang de tekst van het oude artikel 5.2 van de cao VO 2011-2012, luidende:

Vanaf 1 augustus 2014 heeft elke docent met een eerstegraads bevoegdheid die structureel 50% of meer van zijn lessen geeft in een of meer van de jaren 4 en 5 HAVO en/of 4,5 en 6 VWO recht op een LD-functie.

Tevens is van belang de tekst van het Onderhandelaarsakkoord van 15 april 2014, waarin ten aanzien van de voorgenomen wijziging van artikel 5.2 staat vermeld:

Partijen erkennen dat het entreerecht onevenwichtige en ongewenste effecten heeft. Er zijn echter verwachtingen gewekt en partijen vinden het niet acceptabel zo vlak voor de inwerkingtreding van het recht die verwachtingen ongedaan te maken. Daarom zal het entreerecht als volgt worden aangepast: (Waarna volgt de nieuwe tekst van artikel 5.2 van de cao, zoals hierboven weergegeven).

De oude tekst van artikel 5.2 is voor meerdere uitleg vatbaar. Het gaat dan met name over de vraag of deze tekst zo moet worden uitgelegd dat docenten, die gedurende een aantal jaren ("structureel") voorafgaande aan 1 augustus 2014 voor 50% of meer werkzaam zijn geweest in de bovenbouw, aanspraak kunnen maken op het entreerecht, omdat er verwachtingen zijn gewekt.

De commissie is van oordeel dat op grond van de toelichting op het Onderhandelaarsakkoord duidelijk is dat de nieuwe tekst van artikel 5.2 kennelijk is opgenomen om vast te stellen hoe en onder welke voorwaarden bestaande verwachtingen op het entreerecht zouden worden gerespecteerd. Aan de hand van de toelichting kan slechts worden vastgesteld dat bestaande verwachtingen worden gehonoreerd door aan diegenen die per 1 augustus 2014 voor 50% of meer in de bovenbouw lesgeven, het entreerecht toe te kennen.

Het voorgaande betekent niet dat verweerster de vrijheid heeft om haar zonder goede reden minder dan de vereiste 50% van het aantal uren in de bovenbouw te laten lesgeven, zodat appellante een promotie ontgaat. Goed werkgeverschap vereist dat -met inachtneming van de vrijheid die een werkgever toekomt bij het inrichten van zijn organisatie- bij een dergelijke keuze door de werkgever een afweging wordt gemaakt tussen de belangen van de organisatie en het belang van de werknemer.

De commissie is van oordeel dat het in dit geval verweerster vrijstond het belang van de organisatie zwaarder te laten wegen. Het is alleszins legitiem om een docent die met een eerstegraadsopleiding is gestart enkele lessen in de bovenbouw toe te delen en ook is het een redelijk uitgangspunt om de overblijvende lessen ongeveer gelijkelijk onder de drie eerstegraadsdocenten te verdelen. Gelet op deze belangen en de aan een werkgever toekomende keuzevrijheid bij de inrichting van de organisatie, kan de commissie niet komen tot het oordeel dat verweerster jegens appellante in strijd met goed werkgeverschap heeft gehandeld.

De vraag of bij de berekening van het percentage bovenbouwlessen ook de Z-uren, mentoruren en vakstudelessen relevant zijn kan, gelet op het voorgaande, buiten beschouwing blijven.

Het voorgaande houdt in dat het beroep niet slaagt.

5. De beslissing

De commissie:

verklaart het beroep ongegrond.

Deze beslissing is gegeven in Eindhoven op 12 januari 2015 door mr. H.P.H. van Griensven, voorzitter, mr. J.M.P. Drijkoningen, mr. L.P. Bosma, leden, in tegenwoordigheid van G.H. Gerritsen, secretaris.